

weergegeven, maar ook de absolute hoogte der temperatuur is van groot belang. Zoowel in Zwitserland als in Duitschland, dat de voornaamste leverancier van thermometers is, bestaan wettelijke voorschriften, waarbij de fout van een bij 36°, 38° en 40° gecontroleerden thermometer niet meer dan 0.1° mag bedragen. MÖRIKOFER schrijft de grove fouten toe aan de huidige moeilijkheden van het vervaardigen der capillaire buizen die uit Thüringen komen, waar bekwame vaklieden thans schaarsch zijn. Hij raadt dan ook aan slechts gecontroleerde thermometers te gebruiken (*Schweiz. med. Woch.*, no. 4, 1944)

DE STRIJD VAN DEN DUITSCHEN SOLDAAT TEGEN ONGEDIERTE IN DE BALKANLANDEN. — H. SCHMIDT-RIES deelt in *Biologie* 12, 1943 een en ander mede over parasieten en ongedierte, die de Duitse soldaten in Griekenland plaagden. In de eerste plaats worden de slangen genoemd, die, giftig en ongiftig, in groot aantal voorkomen en veel last kunnen geven. Voorts worden de scorpioenen, wier beet evenals die der talrijke groote spinnen meestal geen ernstige gevolgen heeft, in het geheele Balkangebied als zeer onaangenaam bevonden. Ook voor den duizendpoot moet de soldaat zich hoeden, vooral 's nachts in bed, daar diens beet zeer pijnlijk is. Een bijzondere plaag zijn de mieren, voor wier vernielingsijver niets veilig is. Wespen en vliegen zijn booze kwelgeesten voor marcheerende troepen; de vliegen kunnen bovendien den gestokene met typhus, paratyphus, dysenterie, cholera, miltvuur, tetanus en trachoom besmetten. Ook de zoogenaamde „kuitensteker” (*Stomoxys calcitrans*) komt zeer veel voor en kan als overbrenger van poliomyelitis, miltvuur, paratyphus, en zoo voort gevaarlijk worden. Zeer schadelijk zijn de teeken, die dikwijls in ongelooftelijke massa's huizen op loslopende honden, en verschillende soorten febris recurrens en rickettsioses kunnen overbrengen. Van de vlooiën komt in Griekenland behalve de menschenvlooi ook de pestoverbrengende rattenvlooi voor, en onder de talrijke muggensoorten vindt men onder andere *Culex*, *Aedes*, *Anopheles* (malaria) en den pappatacikoorts veroorzakenden *Phlebotomus*. Hoofd-, klee-der, platluizen en bedwantsen zijn in het Middellandsche-Zeegebied ruim verspreid en kunnen als ziekteverspreiders zeer gevaarlijk worden (referaat in *Zentr. bl. f. die ges. Hyg.*, 25 Oct. 1943).

DE BETEEKENIS DER KNAAGDIEREN BIJ DE POLIOMYELITISEPIDEMIEËN. — In den herfst van 1942 deed zich te White Plains, in den staat New York, een kleine epidemie van poliomyelitis (5 gevallen) voor. Twee volwassenen en 3 kinderen werden ziek; het waren de eenige gevallen gedurende het geheele jaar. Twee patiënten overleden, drie herstelden met multiple periphere verlammingen. Bij onderzoek naar een mogelijke extra-humane infectiebron onder de knaagdieren werd een doode grijze muis gevonden in het huis van een der overleden zieken, korten tijd nadat deze in het ziekenhuis was opgenomen. Nog enkele andere muizen, dood of levend, werden in den besmetten omtrek gevonden. De hersenen dezer muizen werden in physiologische zoutoplossing gesuspenderd en bij witte muizen intracerebraal ingespoten. Na 5 tot 14 dagen toonden de dieren kenmerkende verschijnselen: ruige haren, opwinding, hevig beven, nervense trekkingen in de voorpooten, convulsies met ademhalingsstilstand. Dit syndroom was steeds beter op andere muizen over te brengen door intracerebrale, echter niet door intraperitoneale enting. Bij konijnen, caviae en rhesus-apeen waren de verschijnselen niet op te wekken, wel bij een rat en twee hamsters, na de 3de, respectievelijk 9de passage. De aard van het virus is nog niet bekend. Een ander pathogeen virus van knaagdieren, in staat bij witte muizen, ratten en hamsters verlammingen te doen ontstaan, werd geïsoleerd uit het rugmerg van een der gestorven dieren. Het verband van beide vira en het overbrengen van poliomyelitis door de huismuis worden nader onderzocht (C. W. JUNGBLUT en G. DALLDORF, *Amer. Journ. of publ. health*, Februari 1943; naar een referaat in de *Renseignements scientifiques* van het Roode Kruis).
E. SLUITER

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

DE BEHANDELING VAN BACILLAIRE DYSENTERIE MET SULFONAMIDES
Collega LOPES CARDOZO beveelt (*Noodnummer III*) bij elk geval met dysenterisch

symptomencomplex de toediening van sulfonamides aan. Hoewel overtuigd van het nut der chemotherapie in zware gevallen van bacillaire dysenterie 1) mag deze mijns inziens reeds daarom niet als routine-behandeling worden toegepast, omdat deze middelen ook volgens onze eigen ervaringen niet ongevaarlijk zijn en omdat er zelfs verkregen of aangeboren overgevoeligheid voorkomt.

Op verzoek van de Amsterdamsche Chininefabriek probeerden wij dit jaar het sulfanilylguanidine 2), dat om den ander aan de wegens dysenterie opgenomen patiënten werd toegediend. De dosis bedraagt \pm 6 g dd. Bij kinderen wisselt deze van 100 tot 200 mg per kg lichaamsgewicht. Gemiddeld duurde de kuur 4 tot 6 dagen. Met chemotherapie werden behandeld 33 van de 63 bacteriologisch bevestigde en 4 van de 13 op klinische en epidemiologische gronden als dysenterie gediagnosticeerde gevallen.

I. Chemotherapie + dieet: 2 jonger dan 1 jaar; 22 van 1-11 jaar, 13 ouder dan 11 jaar.

II. Uitsluitend dieetbehandeling: 2 jonger dan 1 jaar; 18 van 1-11, 18 ouder dan 11 jaar.

De diarree duurde bij groep I gemiddeld 2 tot 6 dagen, tegen 3.3 dagen bij groep II. Op den duur der koortsperiode had het praeparat geen invloed: 1.3 tegen 1.0 dag. In groep I kwamen geen, in groep II twee sterfgevallen voor. Het eene betrof een man van 70 jaar, die aan bronchopneumonie overleed. Dit sterfgeval, hoewel geen gevolg van de dysenterie, zou door sulfonamidebehandeling misschien rechtstreeks te voorkomen zijn geweest; het andere, zooals bij de obductie bleek, veroorzaakt door een losgeraakt dilatatiethrombus uit het hart, zeker niet.

Encephalitis zagen wij in elke groep 15 maal. Invloed van chemotherapie op deze complicatie is niet waarschijnlijk, daar cerebrale stoornissen bij 7 van de 30 patiënten bestonden vóórdat de diarree begon, terwijl zij zich bij meer dan de helft der zieken reeds in de eerste 24 uur der ziekte voordeden (gemiddeld na 1.8 x 24 uur).

Daar de voornaamste doodsoorzaken van bacillaire dysenterie de in het begin der ziekte ontstaande encephalitis en shock zijn, lijkt mij behandeling met de niet ongevaarlijke en thans slechts schaars verkrijgbare sulfonamides, als routine-methode niet aan te bevelen.

Amsterdam, 27 Nov. 1944

A. P. VAN DER WEY

BERICHTEN

BRIEFWISSELING

BERICHT AAN ONZE ABONNÉ'S

Wie het inteekegeld 1944 voldaan heeft, blijft zonder verdere bijbetaling de noodnummers voorloopig gedurende drie maanden gratis ontvangen. Nieuwe abonné's behoeven voorloopig slechts den halven abonnementsprijs te voldoen.

REDACTIE

BINNENLAND

JAARVERSLAG 1943 VAN HET ROTTERDAMSCH RADIO-THERAPEUTISCH INSTITUUT. — In het jaarverslag zijn het geneeskundige deel en het zakelijke van elkaar gescheiden. Het eerste bevat belangwekkende mededeelingen van dr. DEN HOED over Röntgencontactbestraling. Uit het tweede deel zij het volgende vermeld: de toeloop van nieuwe patiënten nam aanmerkelijk toe en bedroeg 1372, terwijl 741 oude patiënten werden behandeld. Onder dezen waren 710 mannen, 987 vrouwen en 416 kinderen. Een tabelletje geeft aantal en aard der behandelingen aan. Op elk gebied is een sterke toeneming der behandelingen vast te stellen, slechts het aantal oppervlakkige Röntgentherapie-applicaties is gedaald, eensdeels door dikwijls voorkomende defecten aan het toestel, anderzijds door verandering der indicaties. Het grensstralentoestel bleek steeds meer aan zijn doel te beantwoorden.

1) D. HERDERSCHÉ en A. P. VAN DER WEY, *N. T. v. G.*, 166, 1944.

2) J. L. HENDERSON, *Brit. med. J.*, 4291, 1943; *ref. Schw. med. Wschr.*, 73, 1261, 1943.